

VO 2023 Infrastructuur en Waterstaat

Beleid: Conclusies, aanbevelingen en toezeggingen

Soort	Letterlijke tekst uit ons rapport of reactie minister
Conclusie 1	<p>De informatie waar de minister over beschikt om tot een goed beeld te komen van de instandhoudingsopgave is niet volledig. De beschikbare informatie over beperkingen op het spoornetwerk gebruikt hij niet, en voor het hoofdwegennet is deze informatie niet volledig omdat Rijkswaterstaat (RWS) de minister enkel incidenteel informeert over beperkingen. Als gevolg daarvan kan de minister minder goed besluiten hoe hij het beschikbare geld efficiënt kan inzetten. De minister stuurt op dit moment vooral op (het voorkomen van) hinder, maar weet onvoldoende van de ontwikkeling en de oorzaken van de beperkingen die te maken hebben met het instandhouden van de infrastructuur. De opgave die er ligt om de infrastructuur in Nederland op peil te houden, zal in de komende jaren alleen nog maar omvangrijker worden. De noodzaak voor de minister om inzicht te hebben in de gevolgen van de instandhoudingsopgave is groot en zal alleen maar toenemen.</p>
Aanbevelingen	<ul style="list-style-type: none"> • Verbeter het inzicht in trends bij het optreden van beperkingen, zodat de minister deze informatie kan gebruiken om efficiënte keuzes te maken over de inzet van het beschikbare budget. • Formuleer prestatie-indicatoren die informatie geven over de gevolgen van de instandhoudingsopgave voor de beschikbaarheid van de wegen en het spoor. Dat kan bijvoorbeeld door werkzaamheden als gevolg van instandhouding te onderscheiden van werkzaamheden als gevolg van aanleg.
Toezeggingen	<ul style="list-style-type: none"> • Sinds 2021 rapporteert RWS in de "Staat van de Infrastructuur RWS" al over een deel van de beperkingen, namelijk op bruggen. Aanvullend zal worden bekeken of deze centraal kunnen worden geregistreerd en uitgebreid naar andere assets van het areaal. • Over de efficiënte inzet van middelen zijn door RWS en DGMO afgelopen jaren Service Level Agreements afgesproken (SLA), waarin prestatieafspraken zijn gemaakt. IenW wordt halfjaarlijks geïnformeerd over de scores op deze prestatieafspraken. Daaronder valt ook de score op de prestatieafpraak "files als gevolg van werkzaamheden door RWS (Minder Hinder PIN)". De informatiesystemen van RWS zijn erop ingericht om aan deze prestatieafspraken invulling te geven. Daarnaast wordt bij de efficiënte inzet van middelen expliciet geprioriteerd op veiligheid, leefbaarheid, bereikbaarheid, hinder, maar ook maakbaarheid. <p>Daarnaast wordt in lijn met uw 2e aanbeveling, het kader van het verbeterprogramma assetmanagement 2.0, verder gewerkt aan de ontwikkeling van indicatoren die inzicht geven in de Technische Staat van het areaal. Hoe slechter deze staat van het areaal, hoe groter de kans op storingen en beperkingen. Ook de prestatieafspraken op hinder (Hinder PIN) zullen nader uitgewerkt worden ter invulling van het basiskwaliteitsniveau.</p>

<p>Conclusie 2</p>	<p>In een circulaire economie hoort het toepassen van secundaire bouwstoffen veilig te zijn. Om dat te realiseren moet de staatssecretaris waarborgen inbouwen om hoogwaardig hergebruik van bouwstoffen én bescherming van de bodem te garanderen. We concluderen dat zij echter niet weet of de maatregelen die daarvoor moeten zorgen voldoende. Tegelijkertijd is de staatssecretaris al langere tijd op de hoogte van verschillende risico's nu en in de toekomst.</p> <p>We hebben onderzocht of de staatssecretaris voldoende inzicht heeft in de circulaire toepassing van AEC-bodemassen en staalslakken volgens de bodemwet- en regelgeving. We stellen vast dat de informatiepositie van de staatssecretaris ten aanzien van AEC-bodemassen en staalslakken niet voldoet. De staatssecretaris heeft onvoldoende inzicht in het bereiken van circulaire doelstellingen. De Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) constateert dat producenten van deze secundaire bouwstoffen zich aan de regels houden. Op de toepassing van deze bouwstoffen door aannemers is minder toezicht – door omgevingsdiensten – en daardoor is er minder inzicht in de naleving van wet- en regelgeving. Het risico is bekend dat de huidige praktijk leidt tot verontreiniging in bouwstoffen en een belemmering opwerpt voor hergebruik in de toekomst. En dat deze problemen veel publiek geld kunnen kosten. De transitie naar een circulaire economie vraagt om maatregelen nu om verontreinigingsproblemen later te voorkomen.</p> <p>We onderzochten of de staatssecretaris actie onderneemt als er risico's blijken te zijn. We concluderen dat de staatssecretaris terughoudend is om bekende risico's aan te pakken, terwijl er al meer dan 5 jaar kennis over de risico's is opgebouwd.</p> <p>In Nederland bestaan nu eenmaal afvalstromen. Deze afvalstromen zijn omvangrijk en kunnen in het hele land en in het buitenland terechtkomen. Wanneer verontreiniging in de grond belandt, verdwijnt die uit het zicht. De staatssecretaris is in de positie om het initiatief nemen om deze problemen niet naar de toekomst door te schuiven. We dringen er bij de staatssecretaris op aan om de kennis die er is te gebruiken om op korte termijn maatregelen te treffen die hoogwaardig hergebruik van bouwstoffen én bescherming van de bodem garanderen.</p>
<p>Aanbeveling</p>	<p>–</p>

Toezegging	<p>U stelt vast dat de informatiepositie van de staatssecretaris ten aanzien van AEC-bodemassen en staalslakken niet voldoet bij toepassing en bij hergebruik van reeds toegepaste secundaire bouwstoffen en de effecten daarvan. Om dit te verbeteren bestaat per 1 januari van dit jaar een informatieplicht bij het toepassen van de secundaire bouwstoffen bodemas en immobilisaten en is toegezegd aan de Kamer ook een informatieplicht in te stellen voor staalslakken. Daarnaast is de ambitie om toe te werken naar een landelijke registratieplicht en wordt bekeken hoe dit te realiseren is zodat ook voor de toekomst toepassingslocaties herleidbaar zijn.</p> <p>U concludeert verder dat de huidige praktijk van het toepassen van secundaire bouwstoffen leidt tot verontreinigingen in de bodem. Ook lenW heeft de afgelopen jaren de gevolgen gezien van waar het niet goed is gegaan en daarom is in 2022 het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM) gevraagd om een meerjarig onderzoek naar de risico's van het toepassen van secundaire bouwstoffen. Op basis van dit onderzoek en de signalen die zijn ontvangen van de ILT en de omgevingsdiensten wordt nog dit jaar uitsluitel gegeven over de knelpunten die zich voordoen in de praktijk bij het toepassen van secundaire bouwstoffen en kan lenW inzicht geven in te nemen maatregelen. Het gaat daarbij om het stellen van aanvullende voorwaarden bij toepassing en aanscherping van normen. Dit wordt gedaan in het kader van een herijking van de bodemregelgeving.</p> <p>Vooruitlopend op het lopende traject heeft de circulaire staalslakken een update gekregen, zodat deze beter aansluit op de Omgevingswet. Deze circulaire geeft duidelijkheid voor gebruiker, producent en bevoegd gezag over waar rekening mee moet worden gehouden om staalslakken op een verantwoorde manier toe te passen. Ook andere recente maatregelen dragen bij aan een verantwoorde productie en toepassing van (secundaire) bouwstoffen, zoals staalslakken en AEC bodemas. Degene die (secundaire) bouwstoffen wil toepassen, moet erop kunnen vertrouwen dat een partij (secundaire) bouwstoffen voldoet aan de milieukwaliteitseisen uit de bodemregelgeving. Hiervoor moet de producent van die (secundaire) bouwstoffen een milieuverklaring bodemkwaliteit afgeven. In de Regeling Bodemkwaliteit 2022 is bepaald dat in de milieuverklaring bodemkwaliteit voorwaarden en beperkingen moeten worden vermeld die door de toepasser in acht moeten worden genomen ter bescherming van het milieu. Deze eisen gelden sinds 1 januari 2024. In het publiek private stelsel van kwaliteitsborging in het bodembeheer (Kwalibo) worden kwaliteitseisen gesteld aan de productie van deze (secundaire) bouwstoffen. Zoals aangegeven in uw bevindingen is begin 2022 gestart met het doorvoeren van maatregelen om dit Kwalibo stelsel te versterken en komt dit programma dit jaar tot afronding.</p> <p>Ten aanzien van de informatie-uitwisseling tussen publieke en private toezichthouders worden diverse verbetermaatregelen genomen, zoals het verbeteren van de kwaliteit van de data uit bronsystemen die via Inspectieview kunnen worden geraadpleegd. In het interbestuurlijk programma versterking VTH-stelsel (IBP VTH) dat 1 oktober dit jaar wordt afgerond, wordt gewerkt aan de opvolging van de aanbevelingen van de commissie Van Aartsen waaronder de kennisinfrastructuur, informatievoorziening en het verkrijgen van voldoende capaciteit bij de omgevingsdiensten. Daarnaast heeft de Staatssecretaris onlangs aan de Kamer laten weten dat zij, om haar verantwoordelijkheid voor het VTH-stelsel waar te kunnen maken, de regelgeving ten aanzien van de sturingsmogelijkheden op doelmatigheid en kwaliteit van de uitvoering van de VTH-basistaken zal aanpassen. Dit is aanleiding om te starten met de voorbereiding van een wetswijziging waarmee de stelselverantwoordelijkheid concreet verder geïnstrumenteerd wordt. Onder het VTH-stelsel behoort ook het toezicht op het toepassen van secundaire bouwstoffen.</p>
-------------------	--